

FOLYÓK VÉDELME HATÁROKON ÁT

*coop MDD
záró kiadvány*

Interreg

Danube Transnational Programme

coop MDD

SZERKESZTŐK:

WWF Adria, Horvátország 10 000 Zágráb, Zelinska 2
info@wwfadria.org

WWF Ausztria, A-1160 Bécs, Ottakringerstr. 114-116., Ausztria

PROJEKTVEZETŐ:

Wagner Magdalena, WWF Ausztria

PROJEKTPARTNEREK:

WWF Austria (Lead Partner, AT) / Office of the State Government of Styria, Department 13 - Environment and Spatial Planning, Section Nature Conservation (AT) / Institute of the Republic of Slovenia for Nature Conservation (SLO) / Municipality Velika Polana (SLO) / Public Institution for Nature Protection of Virovitica-Podravina County (CRO) / Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (HU) / Public Institution for Nature Protection of Osijek-Baranja County (CRO) / Public Institution for Management of Protected Natural Areas in the Koprivnica-Križevci County (CRO) / WWF Adria (CRO) / Vojvodina-našume Public Enterprise (SRB) / Institute for Nature Conservation of Vojvodina Province (SRB)

TÁRSULT PARTNEREK:

Federal Ministry of Agriculture, Forestry, Environment and Water Management, Division I/8, National Parks, Nature Conservation and Species Protection (AT) / DANUBEPARKS - Danube River Network of Protected Areas (AT) / Ministry of the Environment and Spatial Planning, Environment Directorate (SLO) / Medimurska Priroda - Public Institution for Nature Protection (CRO) / Public Institution for Management of Protected Natural Areas of Varaždin County (CRO) / Public Institution Nature Park Kopački Rit (CRO) / City of Sombor (SRB) / UNESCO Regional Bureau for Science and Culture in Europe (IT) / International Commission for the Protection of the Danube River (AT) / EuroNatur Foundation (GER) / Austrian National Committee for UNESCO's Man and Biosphere Programme (AT) / Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (HU)

BORÍTÓKÉP:

Kingfisher ©S. Kovacs

GRAFIKAI TERVEZÉS:

Grafički studio 5do12

2019 június

A MEGOSZTOTT ÖRÖKSÉGÜNK

“Az útnak, amit megtapasztalsz nincsen kezdete és nincsen vége. Egy elvarázsolt körön keresztüli utazás a képzelet, érzelem és a rég elfeledett időtlenség, a föld, a víz és a nap egységének érzése.”

– *Branko Korac*

Az Ausztrián, Szlovénián, Horvátországon, Magyarországon és Szerbián átfolyó Mura, Dráva és Duna folyók által meghatározott Európa Amazonsa, Európa legszebb parti tájából áll. Számos emberi átalakítás ellenére, a folyók szabadon folyó szakaszai változatos növény- és állatvilággal büszkélkedhetnek egy folyamatosan változó környezetben. A történelem során a folyók biztosították a helyi lakosságnak az érintetlen árterek nyújtotta természetes védelmet az árvizek ellen, a folyók földalatti vízkészletek nagy hálózatát hozták létre, biztosítva az ivóvizet számos generáció számára és a folyó vizei még mindig öntözik a mezőket. Ez gyönyörű, bár törekény egyensúly a természet és az emberek között, amelyet meg kell őrizni.

A Mura-Dráva-Duna terület egyediségét és jelentőségét mind az öt ország nemzeti kormánya felismerte és az UNESCO is elismerte. Amikor a coop MDD projekt elindult, egyedül a 2012-ben Horvátország és Magyarország között kihirdetett *Mura-Dráva-Duna* határon átnyúló bioszféra-rezervátum létezett. A projekt során bioszféra-rezervátumok jöttek létre Szerbiában, *Bačko Podunavlje BR* (2017), Szlovéniában *Mura BR* (2018) és 2019-ben Ausztriában *Alsó Mura-völgy BR*. A negyedik bioszféra-rezervátum kihirdetése megnyitotta az utat az öt országos jelölésre. Az egyes országok és minisztériumok elkötelezettsége, valamint számos közintézmény és védett terület igazgatóságának az erőfeszítései biztosítják, hogy az európai Amazonas a világ első öt országos bioszféra rezervátumává váljon.

A jövőbeli öt országos Mura-Dráva-Duna UNESCO bioszféra-rezervátum létrehozása volt a hajtóereje a coop MDD projektnek. Ezen komplex ötlet alapján a projekt célja az volt, hogy alapot teremtsen ennek a kiterjedt határokon átnyúló bioszféra-rezervátum jövőbeni közös irányítására. Az ötlet által vezérelve a coop MDD projekt először hozta össze a tervezett határon átnyúló bioszféra-rezervátum védett területeinek irányító hatóságait, hogy együtt egy közös megközelítést dolgozzanak ki az öt országos bioszféra-rezervátum megvalósítására.

A projekt során a partnerek közösen dolgozták ki a védett területek menedzsmentjének közös céljait és tevékenységeit, hogy biztosítsák az összehangolt védelmet, helyreállítást és oktatást az egész területen. A projekt felölelt 8 helyi cselekvési tervet, 8 RIVER'SCOOL-t és 42 érdekelt fél számára rendezett munkaértekezletet, nyilvános előadásokat és közös eseményeket, ezáltal értékes véleményeket gyűjtve. Mindez a *Határokon Átnyúló Együttműködési Program* létrehozásához vezetett, amely a *Irányelvek a Dinamikus Folyófolyosóhoz*, *A River'scool Határokon Átnyúló Tanulási Hálózat Koncepciójából* és *A Határokon Átnyúló Mura-Dráva - Duna Cselekvési Tervből* áll. Ezek a dokumentumok a jövőbeli öt országos bioszféra-rezervátumban irányítják a folyókezelést, de olyan területekre is kiterjednek, mint a mezőgazdaság, a vadászat, a halászat és a turizmus. Ezek a jövőbeli együttműködés alapjai a Mura-Dráva-Duna térségben.

A DINAMIKUS FOLYÓFOLYOSÓ IRÁNYELVEI

© S. Veberič

A jövőbeli öt országos UNESCO *Mura-Dráva-Duna* bioszféra-rezervátum menedzsmentjének az összehangolása érdekében, a *Dinamikus Folyófolyosó Irányelveit* a partnerek közösen fogalmazták meg és fogadták el.

A lehető legjobb eredmény és átláthatóság biztosítása érdekében az iránymutatásokat egy hosszadalmas és átfogó fejlesztési folyamat előzte meg, amely műhelymunkákból, számos változathból, szakértői értékelésből és partneri visszajelzésekből állt.

A dokumentum két részre oszlik: *Bevezetés* és a *Dinamikus Folyófolyosó Irányelvei*. A bevezető rész az UNESCO bioszféra rezervátum koncepciójáról ad áttekintést, bemutatja a jövőbeli öt országos bioszféra-rezervátum zónáit és áttekintést ad az *Irányelvek* motivációjáról és fejlesztési folyamatáról.

A második szakasz az UNESCO Ember és Bioszféra Program javasolt zónáin és elvein alapul. A következő témákra terjed ki:

- * Határokon átnyúló és ágazatközi együttműködés
- * Fajok és élőhelyek védelme
- * Folyó menedzsment és tervezés
- * Hal ökológia és halászat
- * Erdőgazdálkodás és erdőművelés
- * Rét kezelés és mezőgazdaság
- * Vadkezelés és vadászat
- * Látogató menedzsment, oktatás és turizmus
- * Területi tervezés és regionális fejlesztés

© G. Šafarek

© M. Romulčić

Minden téma három szegmensre oszlik – akadályok, jövőkép és célok – amelyek a meglévő problémákat azonosítják, közös jövőképet kínálnak a jövőbeli öt országos bioszféra-rezervátum összefüggésében és világos célkitűzéseket vázolnak fel a terület megfelelő közös irányításának és védelmének biztosítása érdekében. Ahol lehetőség volt, jó gyakorlatok is bemutatásra kerültek lehetséges jövőbeli fejlesztések és projektek javaslatával.

Az *Irányelvek* sikeres végrehajtásának nyomán követése érdekében, a védett területek vezető testületei megállapodtak abban, hogy rendszeresen közösen megvitatják a végrehajtás állapotát, folyamatosan tapasztalatot cserélnek a kihívásokról és pozitív eredményekről, és kölcsönösen támogatják egymást az iránymutatások végrehajtásában.

Eltekintve attól, hogy a jövőbeli öt országos bioszféra-rezervátum közös és összehangolt kezelésének alapot ad, a *Dinamikus Folyó folyó-só Irányelvei* is segítenek számos fenntartható fejlődési cél elérésében. Ezen célok elérése érdekében az egészséges természeti környezet kulcsszerepet játszik, melyet megerősít, hogy a természetvédelem hosszú távú előnyöket biztosít a bioszféra rezervátumon belül, vagy annak közelében élő közösségek jólétéhez.

Ebben a dokumentumban javasolt témakörök már néhány DTP (Duna Transznacionális Program) által finanszírozott projektek témái, úgy, mint a REFOCuS projekt, amelynek közepontjában a Mura-Dráva-Duna régió part menti erdőinek helyreállítása és kezelése áll, vagy az *Európai Amazonas Kerékpárút* projekt, amely a térség turisztikai potenciáljainak fenntartható fejlődésének lehetőségeit vizsgálja.

CSELEKVÉSI TERV

© S. Kovacs

A Határokon Átnyúló Mura-Dráva-Duna Cselekvési Terv kulcsfontosságú operatív keretrendszer a jövőbeli öt országos *Mura-Dráva-Duna bioszféra-rezervátum* konkrét intézkedéseinek tervezésében és végrehajtásában. Célja, hogy biztosítsa a Mura-Dráva-Duna ökológiai folyosó helyreállítását, megőrzését és javulását.

Ez egy eszköz az *Irányelvek a Dinamikus Folyófolyosóhoz* végrehajtására és működési dokumentumként szolgál a védett területek irányító intézményei közötti együttműködés javítására a jövőbeli öt országos bioszféra-rezervátumon belül.

A Cselekvési Terv meghatározott témakörök szerint több tevékenységi csoportra oszlik: koordináció és kommunikáció, fajok és élőhelyek védelme, kutatás és oktatás, fenntartható használat és stratégiai tervezés. Mindegyik szakasz a cselekvés elsőbbsége szerint van rendezve, a legmagasabbtól a legalacsonyabbig. Mint minden *Határon Átnyúló Együttműködési Program* dokumentumját, a Cselekvési Tervet és a prioritásait is a projekt partnerek megvitatták és a végső következtetések is a visszajelzéseiken alapulnak.

© A. Koren

Összesen 27 javasolt intézkedés létezik, amelyek a jövőbeni öt országos bioszféra-rezervátum védelmével kapcsolatos munkák összehangolására terjed ki.

NÉHÁNY INTÉZKEDÉS:

A hosszú távú fejlesztési TBR MDD partnerség létrehozása – Partnerség a jövőért, célja egy hosszú távú, formális érdekeken alapuló hálózat kialakítása, amely számos érdekeltet tömörít, az önkormányzatoktól és a regionális hatóságoktól, a helyi termelőktől, idegenforgalmi szolgáltatókig és egyesületekig, amelyek közös érdekük és befolyást gyakorolnak a TBR MDD társadalmi-gazdasági fejlődésére, miközben védik a természeti és kulturális értékeket.

Közös monitoring program megvalósítása, egyes fajok és élőhelyek egyszerű és hatékony monitorozási rendszerének létrehozása, hogy áttekintést kapjanak a bioszféra-rezervátum hosszú távú ökológiai fejlődéséről.

Akció 100 – közös erőfeszítések a folyóhoz kötődő madárfajok 100 költőhelyéért, amely 100 költőhely azonosítására, helyreállítására és védelmére fókuszál, mint például a kis lile (*Charadrius dubius*), billegetőcankó (*Actitis hypoleucos*), kis csér (*Sternula albifrons*), kűszvágó csér (*Sterna hirundo*), partifecske (*Riparia riparia*), jégmadár (*Alcedo atthis*) és gyurgyalag (*Merops apiaster*) – amelyek a természetes dinamikus folyók fontos indikátorai.

RIVER'SCOOL hálózatának megerősítése és bővítése, a meglévő RIVER'SCOOL-ok közötti együttműködés megerősítése és a hálózat támogatása kapacitásépítés és promóció révén.

Képzési program létrehozása, annak érdekében, hogy a jövőbeni bioszféra-rezervátumon belül magas színvonalú vezető termékeket hozzon létre képzett szakemberek, idegenvezetők, oktatási munkatársak képzésével, szervezetekkel és oktatási intézményekkel, valamint a védett területekkel együttműködő vadászokkal és halászokkal.

Ökológiai fejlesztések a meglévő vízerőművek működtetésében, igyekszik megoldásokat találni a vízerőművek által okozott leginkább sürgető ökológiai kérdésekre a vízerőművek üzemeltetőivel együttműködve. Együtt hatékony megoldásokat találhatunk olyan problémákra, mint a vízhozam mesterséges változtatásai, az alacsony üledékáramlás, a gyors hordalékóblítás vagy a hordalék hiány, amelyek negatívan befolyásolják a jövőbeli bioszféra-rezervátumon belüli fajokat és élőhelyeiket.

A TBR MDD közös folyó helyreállítási tervének kidolgozása, olyan folyó szakaszok meghatározása, amelyek nagy potenciállal rendelkeznek a folyó helyreállítására, mint például a töltések eltávolítása, oldalágak visszakapcsolása, valamint az összes helyreállítási intézkedés alapelveinek meghatározása. A tevékenységeknek a sürgős fenyegetések megoldására kell összpontosítaniuk, szinergizálniuk kell a természet alapú árvízvédelemmel és magukban kell foglalniuk a jó gyakorlatokat és a lehetséges közös végrehajtási projekteket.

© T. Majerič

A Cselekvési Tervben leírt intézkedések a határokon átnyúló és ágazatokon átívelő megközelítés előnyeit javasolják az öt országos bioszféra-rezervátum fejlesztésére, valamint a térség természetvédelmi és fenntartható fejlődésére. Mindezek világosan meghatározzák a szükséges tevékenységeket, elsőbbségeket és azok végrehajtásához szükséges lépéseket.

HELYI CSELEKVÉSI TERVEK

© WWF

A helyi cselekvési terveket 8 projektpartner dolgozta ki az Irányelvek végrehajtásának eszközeként egy vagy több kiválasztott témára összpontosítva. Ezeket a témákat az intézményeik saját érdeke és felelőssége alapján választották ki. A helyi cselekvési tervek az érdekelt felekkel szoros együttműködésben lettek kidolgozva, több mint 40 workshop, találkozók és tanulmányi kirándulások kerültek megrendezésre az érdekelt felek részére 2018 és 2019-ben. Azáltal, hogy az érdekelt felek a fejlesztési folyamatban partnerként szerepeltek, így általuk biztosítottuk ezen akció tervek támogatását, elfogadását és megerősítettük szerepüket a jövőbeni végrehajtásukban.

A cselekvési tervekben szereplő konkrét témák tartalmaznak folyó felújítást, oktatást, az Irányelvek végrehajtását erdészeti, vadászati és halászati ágazatok tekintetében, élőhely helyreállítást, madármegfigyelést, fajok védelmét és a holtág rehabilitációt. Az ilyen különböző témákra összpontosítva, a partnerek biztosították a határokon átnyúló dokumentumokban meghatározott intézkedések lehető leg szélesebb körű végrehajtását.

© STYRIA

© A. KIS

© STYRIA

Látogassa meg honlapunkat, hogy többet tudjon meg minden helyi cselekvési tervről és a fejlesztésükért felelős partnerekről.

© PIFNP/VC

HATÁRON ÁTNYÚLÓ TANULÁSI HÁLÓZAT

© M. Romulić

A Mura, Dráva és a Duna folyók egyedülálló folyami tájat alkotnak. Elismerve európai jelentőségét, e hihetetlen táj jövőbeli gazdasági és ökológiai fejlődése határokon átnyúló összefogást és közösséget igényel. A történelem során a folyók ezeken a területeken összekötötték az embereket és kultúrákat, ezért szükséges ezeknek a kapcsolatoknak a megerősítése.

Azzal a misszióval, hogy a Mura-Dráva-Duna folyosó határokon átnyúló kapcsolatát bemutassuk, a *RIVER'SCOOL Határokon Átnyúló Tanulási Hálózatának Konceptiója* (TLN Concept) dokumentum kidolgozza az oktatási hálózat ötletét, amely meghívja a gyerekeket, diákokat és felnőtteket, hogy fedezzék fel a jövőbeli öt országos Mura-Dráva-Duna bioszféra-rezervátumot, miközben megismerkednek a természet élő laboratóriumával.

A projekt keretében nyolc RIVER'SCOOL-t nyitottak meg Ausztriában, Szlovéniában, Magyarországon, Horvátországban és Szerbiában. Ezek olyan szabadtéri tanulóhelyek, amelyek rengeteg lehetőséget biztosítanak a jövő-

beli bioszféra-rezervátum, a dinamikus folyó menti tájak és az általa nyújtott szolgáltatások megismerésére. Minden RIVER'SCOOL egy konkrét témára összpontosít, a veszélyeztetett halaktól és madárfajoktól az árvíz megelőzésig és folyó helyreállításáig, valamint része egy nagyobb határokon átnyúló tanulási hálózatnak.

Abbéli törekvésünk, hogy minden egyes RIVER'SCOOL-t összekapcsoljunk, valamint tisztán kommunikáljuk az ötletet és témákat a látogatók felé, a TLN koncepció egységes vizuális identitást és közös iskolai elemeket nyújt. Ez egy sablon a RIVER'SCOOL-ok felállítására – az alapelemektől, amelyek mindenhol megtalálhatók, mint például az információs tábla, a zászló, az útjelző és a szabadtéri osztály, további elemekig, úgy mint padok vagy brossúra állványok.

A vizuális programon kívül a TLN Konceptió a RIVER'SCOOL-oknak a jövőbeni öt országos

© A. Koren

© G. Šafarek

“

A tanulás egy természetes folyamat, amelyet a gyermek visz véghez, de nem szavakra hallgatva, hanem a környezetéből szerzett tapasztalatokkal.

”

— Maria Montessori

bioszféra-rezervátumban egy oktatási keretet javasol, a látogatói programok és történetek példáival. Oktatás vagy instrukciók adása helyett a tanulási folyamat cselekvés alapján történik, ami azt jelenti, hogy a látogatók megtapasztalják, felfedezik és érzik az őket körülvevő természeti világot.

Az oktatáshoz való ilyen megközelítés motivációja a tanulás filozófiáján alapul, ahol a tanulás olyan végtelen folyamat, amely a tanulási cél elérése után is folytatódik. A RIVER'SCOOL inspirálja a látogatókat, hogy folytassák a felfedezés útját, új ismeretekkel és új ötletekkel térjenek vissza a térségbe, ezáltal ösztönözve a RIVER'SCOOL vezetőit, hogy építsenek erre a tudásra és tapasztalatokra.

Ezek a szabadtéri osztályok a folyók közelében lehetővé teszik a tanárok számára, hogy a bioszféra-rezervátumról való tanulást kalanddá és szórakozássá változtassák, és újra összekapcsolják az embereket a természettel. Továbbá, a RIVER'SCOOL-ok nyilvános információs pontok, amelyek tájékoztatják a látogatókat a jövőbeli bioszféra-rezervátum fontosságáról, mint transznacionális összekötő folyosóról. Az egységes vizuális identitás, amely az evezéssel történő folyami mobilitás elképzelésén és más funkcionális elemeken alapul, a határokon átnyúló kirándulások és rendezvények nevezetességekké alakítják át, növelve ezzel az egyedülálló táj megértését és elismerését.

©BfNP

RIVER'SCOOL-OK TÉRKÉPE

1 KOPRIVNICA-KRIŽEVCI COUNTY RIVER'SCOOL

Elhelyezkedés: É 46.297212, K 16.879008

Ez az egyetlen RIVER'SCOOL, amely két folyónál, a Mura-Dráva összefolyásánál található. Ezen a csodálatos helyen újra csatlakozhat a természethez. A terület bejárásával felfedezheti azokat a rovarokat és a madarakat, amelyeknek a Mura és a Dráva környéke ad otthont, és megtalálhatja a módját, hogy az összes érzékszervét használja. Keltse fel a kíváncsiságát, becsülje meg a természetet és szeresse a folyókat! Jöjjön és látogasson el hozzánk Légrádbba!

3 STEIRISCHE MURAUEN RIVER'SCOOL

Elhelyezkedés: É 46.7147635, K 15.8919976

Gondolt már arra, hogyan kellene a folyónak folyó? Az emberi történelem során sok folyót kiegyenesítettünk, amely az egész ökoszisztémára hatással volt. Az egyetlen RIVER'SCOOL Ausztriában, amelyet a folyó helyreállítására és a folyók egészségének javítására szenteltek. Itt megtudhatja, hogyan segíthetünk a természetnek elveszett területeinek visszaszerzésében, ezáltal támogatva a vadon élő állatok visszatérését és annak előnyeit mindannyiunk számára. Látogasson el hozzánk és élvezze az új felfedezéseket!

2 VELIKA POLANA RIVER'SCOOL

Elhelyezkedés: É 46.575135, K 16.378088

A RIVER'SCOOL Velika Polana egy különleges komplexumban, egy régi malom mellett található, és rengeteg tevékenységet kínál Önnek, hogy kielégítse a legigényesebb látogatókat is. Amellett, hogy különböző parti élőhelyekről és fajokról tanulhat, felfedezheti, hogyan éltek az emberek a folyó mellett, milyen kézművességgel foglalkoztak és milyen kapcsolatban álltak a természettel. Ebben a RIVER'SCOOL-ban megtapasztalhatja Prekmurje-t, amilyen egyszer volt!

4 MURA-MENTI RIVER'SCOOL

Elhelyezkedés: É 46.465704, K 16.640343

Ez az egyetlen RIVER'SCOOL, amely két helyen található - Alsószyenyén, a vízi túra kikötőnél és Letenyén. Bemutatja az árvizek dinamikáját és annak jelentőségét sok élőhely, számos állat- és növényfaj számára, amelyek a Mura-Dráva-Duna mentén találhatók. Itt játékokon és terepen végzett szórakoztató feladatokon keresztül, megfigyelheti az állatokat és sétát tehet tanösvényünkön. Csodálatos természet vár Önre, jöjjön és látogasson el hozzánk!

5 DRAVA STORY RIVER'SCOOL

Elhelyezkedés: É 45.780482, K 17.830798

A Drava Story RIVER'SCOOL lehetővé teszi, hogy felfedezzen veszélyeztetett halfajokat a Mura-Dráva-Duna térségben, különös hangsúlyt fektetve az endemikus lápi pócra, egy kis halra, amely túlélte az utolsó jégkorszakot. A Mura, Dráva és a Duna folyók dinamikus, szabadon áramló részeinek védelmével és a folyó kapcsolatok fenntartásával megőrizzük ezt a szokatlan halat. Látogasson el hozzánk, hogy többet megtudjon!

©PIFNVPVC

7 OSIJEK-BARANJA COUNTY RIVER'SCOOL

Elhelyezkedés: É 45.531567, K 18.851874

A Mura, Dráva és a Duna mentén található számos madárról több RIVER'SCOOL-ban is megtudhat sok mindent, de sehol máshol nem talál olyan ismereteket, mint Osijek-Baranja megyében. Itt többet tudhat meg a Dráva és a Duna mentén élő különös madárfajokról, mint például a különböző gémfajok. Itt megtanulhatja a madarak megfigyelésének helyes módjait, amelyet alkalmazni is tud terepen. Csatlakozzon a fiatal madármegfigyelők egyre növekvő erőihez és látogasson el hozzánk, Eszék-Baranya megyébe!

© Landentwicklung Steiermark

6 KARAPANDŽA RIVER'SCOOL

Elhelyezkedés: É 45.895000, K 18.871111

Gornje Podunavlje Bioszféra Rezervátum bejáratánál található Karapandža RIVER'SCOOL, átjáró az izgalmas és innovatív tanulási és természeti élményekhez. Ha szeretné felfedezni a part menti erdők csodálatos világát, többet megtudni a természetvédelemről és megérteni, hogy mit jelent az integrált dinamikus folyami folyosó, meg kell látogatnia ezt a RIVER'SCOOL-t. Játékok és egyéb tevékenységek révén ígérjük, hogy itt élvezni fogja az eltöltött időt!

8 NOVI SAD RIVER'SCOOL

Elhelyezkedés: É 45.249700, K 19.851000

Novi Sad RIVER'SCOOL egy múzeumban található, ahol mindent megtudhat az árvizek fontosságáról. Megtanulhatja, hogy az árvizek nemcsak a településeinket és a tulajdonunkat veszélyeztető negatív események – annak nagyon pozitív hatásai vannak a természetre és hosszú távon az emberekre is. Interaktív kiállításokon és szórakoztató szimulációkon keresztül egyedülálló módon tapasztalhatja meg ezt a természeti jelenséget!

GYORS TÉNYEK A PROJEKTRŐL

*Több mint **90** ágazati ügynökséget értünk el*

*Több mint **133** civil szervezet és érdekcsoport vett részt a projektben*

*Több mint **50** iskolából vettek részt gyermekek a partnerek által szervezett különböző rendezvényeken*

*Körülbelül **785 000** embert értünk el, akik megismerték a projektet*

***44** védett területet vontunk be projekt tevékenységeken keresztül*

*Összesen több mint **150** média megjelenést és cikket tettek közzé **6** nyelven*

*A partnerek **10** nemzeti tudatosságnövelő eseményt szerveztek*

© WWF

© WWF

TERVEK A JÖVŐRE NÉZVE

A coop MDD projekt mögötti hajtóerő a világ első, öt országot felölelő „Mura-Dráva-Duna” bioszféra rezervátum víziója volt. Azzal a céllal, hogy Ausztria, Szlovénia, Horvátország, Magyarország és Szerbia határain átnyúló terület védelmét koordinálja, harmonizálja és irányítsa, a projekt sikeresen összekötötte partnereit mind az öt országban, és elsőként hozta létre a jövőbeni határokon átnyúló bioszféra-rezervátumot kezelő emberek és intézmények élő együttműködését. A bioszféra-rezervátum ötletét helyi szinten is erősen támogatták a különböző ágazatokban érdekeltek.

A kölcsönös bizalom jeleként, a coop MDD projektben résztvevő partnerek együttműködési nyilatkozatot írtak alá. A megállapodásban, az erőforrásaiktól függően a partnerek kijelentették, hogy támogatni fogják egymást a kölcsönös ismeretátadással és együttműködéssel, mialatt egy öt országot felölelő, működő bioszféra rezervátum megalapításán dolgoznak. Az együttműködési szerződés aláírásával, a felek ismételten kihangsúlyozták az országhatárokon átnyúló részvétel fontosságát a kitűzött cél, a világ első, öt országot felölelő bioszféra rezervátum kialakításának érdekében.

© G. Šafarek

Azonban ez a projekt csupán egyetlen eleme annak a jelenlegi és jövőbeni, ezen a területen futó projektsozotnak, amely a bioszféra rezervátum fenntarthatóságának támogatására, értékelésére, védelmére és fejlesztésére fókuszál összhangban az UNESCO Ember és Bioszféra programjával. Ez egyben egy felhívás egyéb érdeklődő szervezetek és magánszemélyek számára, hogy megértsék, elősegítsék és erősítsék az együttműködés kötelékét ezen a projekten keresztül.

A coop MDD projekt keretein belül létrehozott dokumentumok olyan lehetséges cselekvési programokat körvonalaznak, melyek megnövelhetik a védett területeket a Mura, Dráva és a Duna folyók mentén, létrehozva ezzel „Európa Amazonasát”. Ezek a projekten belüli fejlesztések és ötletek szolgáltak inspirációként és alapul egy következő projekt a lifelineMDD számára.

© M. Romulic

A projekt a Duna Program 3. felhívására lett beadva, és azon az erős partnerségen alapul, amely a coop MDD projektből nőtte ki magát és olyan új partnerek erősítik, akik hajlandók az MDD-történet részévé válni. A projekt a védett területek kezelői és a jövőbeli bioszféra rezervátum határokon átnyúló menedzsment programja közötti együttműködésen alapul, amely a coop MDD projekten keresztül lett létrehozva.

Ha elfogadásra kerül, a lifelineMMD projekt javíthatja a Mura-Dráva-Duna folyó rendszer összekapcsolhatóságát és biológiai sokféleségét a természetes folyó dinamikájának helyreállításával a fokozott ágazatok közötti partnerség révén. Integrált, határokon átnyúló stratégiai keretet biztosít a folyó helyreállításához, kutatás, kísér-

leti helyreállítás és közös oktatási programon alapulva, amely hozzájárul a fontos ökológiai folyosók védelméhez és helyreállításához.

A jelenlegi és tervezett projektek bizonyítják, hogy nagy érdeklődés mutatkozik az öt országos Mura-Dráva-Duna bioszféra-rezervátum létrehozása iránt. Mindez egy olyan elképzelés megvalósítása, amely először 20 évvel ezelőtt kezdődött a Mura, Dráva és a Duna határokat átszelő nagy folyók által létrehozott hihetetlen folyami tájak védelmével.

Minden projekt biztosítja az európai Amazonas történetének folytatását, ezáltal megerősítve annak jelentőségét és előnyeit a természet és az emberek számára. Ily módon segítik megőrizni Európa egyik legsodálatosabb tájait a jelenlegi és a jövő generációi számára, újfajta gondolkodási módot alakítva ki a folyókról, a tájról és a természetvédelemről általánosságban.

© M. Romulic

SIKER EGYÜTTMŰKÖDÉSEN KERESZTŰL

Lehetetlen lenne egy olyan komplex transznacionális projektben, mint a coop MDD, sikert elérni erős partnerség nélkül. Annak ellenére, hogy az együttműködés ilyen kiterjedt és időigényes projektben időnként stresszes lehet, a partnerségen belüli együttműködés csodálatos lehetőség volt a tapasztalatok és a tudás megosztására, helyi környezetbe helyezve, motivált és elkötelezett szakemberek társaságát élvezve.

A következő oldalakon rövid tájékoztatást találhat partnereinkről, ha kapcsolatba kíván lépni velük.

WWF Austria

Több mint 50 éve, WWF Ausztria a kritikus tájak és fajok megőrzésére összpontosít, így biztosítva a biodiverzitás megőrzését a Földön. 2000 óta, WWF Ausztria jelentős erőfeszítéseket tesz a tervezett öt országos UNESCO Mura-Drava-Duna bioszféra rezervátum, az úgynevezett Európa Amazonasa, nemzetközi promóciójára. A régió hosszú távú megőrzési kötelezettségvállalásai és hálózatépítési tapasztalataira építve WWF Ausztria vezette a coop MDD projekt megvalósítását és a partnerek koordinációját.

Kapcsolat: Ausztria, 1160 Bécs, Ottakringer Strasse 114-116

Tel.: +43 1 488 170

E-mail: wwf@wwf.at

Honlap: <http://www.wwf.at>

Office of the State Government of Styria, Department 13 – Environment and Spatial Planning, Section Nature Conservation Styria

Office of the State Government of Styria, Department 13 – Környezet és Terület Tervezés, Természetmegőrzés természetvédelemért felelős regionális hatóság. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi jogszabályokat hajt végre, kezelési terveket dolgoz ki és hajt végre. STYRIA aktívan tevékenykedik az érdekelt felek tudatosságának növelése terén, bevonva a nyilvánosságot oktatási és promóciós

tevékenységek révén. Munkájának jellegéből adódóan, STYRIA számos nemzetközi projektben fontos partner a természetvédelem területén.

Kapcsolat: Ausztria, 8010 Graz, Stempfergasse 7

Tel.: +43 316 877 38 57

E-mail: abteilung13@stmk.gv.at

Honlap: <http://www.verwaltung.steiermark.at/cms/ziel/74834965/DE/>

Institute of the Republic of Slovenia for Nature Conservation

Az 1999-es alapítása óta, a Szlovén Köztársaság Természetvédelmi Intézete (IRSNC) gondoskodik a természet megőrzéséről Szlovéniában. A Szlovén Köztársaság szakmai testülete, amely a természetvédelemre vonatkozó nemzeti és nemzetközi törvényeket, egyezményeket és kötelezettségeket hajt végre. Arra törekednek, hogy elérjék az emberek és a természet lehető legjobban együttélését, az Intézet szintén elhivatott a széles körű szakmai és a nyilvánosság oktatásában, biztosítva a természet és az emberek gyümölcsöző párbeszédét.

Kapcsolat: Szlovénia, 2000 Maribor, Pobreška cesta 20

Tel.: +386 1 2443 500

E-mail: zrsvn.oe@zrsvn.si

Honlap: <http://www.zrsvn.si>

Velika Polana Municipality

A Velika Polana községe dombok és a titokzatos Mura folyó völgyében található, amely széles körben csak úgy ismert, mint hivatalos európai gólyafalu. Nem meglepő, hogy egy ilyen gazdag természeti és kulturális örökséggel körülvett település is az UNESCO Mura bioszféra rezervátumának otthona, amelyet 2018-ban került kihirdetésre. A község különös gondot fordít és menedéket nyújt számos veszélyeztetett növény- és állatfaj számára, ugyanakkor megvizsgál és végrehajt különböző régiós fenntartható fejlesztési stratégiákat.

Kapcsolat: Szlovénia, 9225 Velika Polana, Velika Polana 111
Tel.: +386 2 577 67 50

E-mail: obcina@velika-polana.si

Honlap: <http://www.velika-polana.si>

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

1997-ben a magyar természetvédelem nagy sikert aratott, amikor a Kis-Balaton, Keszthelyi-hegység, Tapolca-medence, Káli-medence, Pécsely-medence és a Tihanyi-félsziget védett területeivel megalakult a Balaton-felvidéki Nemzeti Park. A nemzeti park elsődleges célja a természeti értékek, tájak védelme és megőrzése, valamint a természet értelmezése, az élő és élettelen elemeivel együtt, valamint a mai és jövő nemzedékek számára biztosítani tudják a tudásuk növelését, és a természet élvezetét. A Nemzeti Park Igazgatóság felelős a Mura-menti Tájvédelmi Körzet kezeléséért, ezzel védve a magyar Mura szakaszt.

Kapcsolat: Magyarország, 8299 Csupak, Kossuth utca 16.
Tel.: +36 87 555 260

E-mail: bfnp@bfnp.hu

Honlap: <http://www.bfnp.hu>

Public Institution for Nature Protection of Koprivnica-Križevci County

A Kapronca-Kőrös megyei Védett Természeti Területek Kezelésére Szolgáló Állami Intézmény 1997-ben alakult. Fő munkaterülete a Kapronca-Kőrös megye védett területeinek kezelése. A védett területek kezelése mellett az az állami intézmény nagy hangsúlyt fektet az oktatási tevékenységekre és a védett területeken végzett monitorozásra. Például, folyamatosan figyelik a területükön található fehér gólyákat, megismertetik a helyi közösséget a fajokkal és azok előnyeit a természet számára.

Kapcsolat: Horvátország, 48 000 Kapronca, Florijanski trg 4/II
Tel.: +385 48 621 790

E-mail: zastita.prirode.kk-zupanije@kc.t-com.hr

Honlap: <http://www.zastita-prirode-kckzz.hr>

WWF Adria

Annak ellenére, hogy a WWF Adria 2015-ben hivatalosan alakult meg, a WWF közel 20 éve dolgozik a Dinári-hegység régiójában. A WWF Adria tevékenysége a régió nyolc országát fedi le: Albánia, Bosznia és Hercegovina, Horvátország, Koszovó, Montenegró, Észak-Macedónia, Szerbia és Szlovénia. A célja, hogy jelentős mértékben hozzájáruljon a régió biológiai sokféleségének megőrzéséhez, szoros együttműködésben számos szervezettel a célok elérése érdekében.

Kapcsolat: Horvátország, 10 000 Zágráb, Zelinska 2

Tel.: +385 1 550 96 23

E-mail: info@wwfadria.org

Honlap: <http://www.wwfadria.org>

Public Institution for Nature Protection of Virovitica-Podravina County

A Természetvédelmi Közintézmény 2002-ben alakult és a fő célja a természeti értékek védelme a megyében. A természetvédelmi munkák mellett, a közintézmény oktatást és a természet megértését is biztosítja, együttműködik és kommunikál a helyi közösségekkel és az érdekeltekkel. Szintén aktívan részt vesz a nemzeti és nemzetközi természetvédelmi és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos projektekből, amelyek felbecsülhetetlen értékű tudást és tapasztalatot biztosítanak.

Kapcsolat: Horvátország, 33 523 Szogyolca, Noskovci 2/a
Tel.: +385 33 722 033

E-mail: info@virovitica-nature.hr

Honlap: <http://www.virovitica-nature.hr>

Public Institution for Nature Protection of Osijek-Baranja County

Az alapítása óta, az Eszék-Baranya megyei Természetvédelmi Közintézmény a védett természeti értékek védelmére, figyelemmel kísérésére és népszerűsítésére összpontosít Eszék-Baranya megyében. Szorosan együttműködnek a megye fontos szereplőivel, például a vadászokkal és a halászati egyesületekkel, hogy elősegítsék a térség természetmegőrzési tevékenységeit. A közintézmény jelentős erőfeszítéseket tesz, hogy a munkájukba bevonják a szélesebb közönséget, természet védelmét népszerűsítik fenntartható fejlődéssel együtt.

Kapcsolat: Horvátország, 31 000 Eszék, Županijska 4/III
Tel.: +385 31 200 425

E-mail: info@obz-zastita-prirode.hr

Honlap: <http://www.obz-zastita-prirode.hr>

Institute for Nature Conservation of Vojvodina Province

1966-ban alakult hivatalosan, a Vajdasági Természetvédelmi Intézet munkája már 1947-ben elkezdődött, a Vajdasági Múzeum Természet tudományi Tanszékén. Az intézet kezdetektől fogva a tudományos kutatásra és a természetvédelemre összpontosított. Az intézet erős nemzetközi jelenlétével rendelkezik, és számos nemzetközi kutatási és természetvédelmi projektben részt vesz.

Kapcsolat: Szerbia, 21 101 Újvidék, Radnička 20a

Tel.: +381 21 489 63 01

E-mail: novi.sad@pzzp.rs

Honlap: <http://www.pzzp.rs>

Vojvodinašume Public Enterprise

Vojvodinašume egy állami vállalat a Vajdaságban, Szerbiában. Fő tevékenységei közé tartozik a védett területek kezelése, vadászat, erdőgazdálkodás, halászat és hal nevelés. Vojvodinašume aktívan vesz részt a nemzeti és nemzetközi projektekből, az egyes növény- és állatfajok tudományos kutatásától kezdve a földalatti vizek monitorozásáig és a régió fenntartható fejlesztéséig.

Kapcsolat: Szerbia, 21 131 Pétervárad, Preradovićevo 2

Tel.: +381 21 431 14 4

E-mail: marketing@vojvodinasume.rs

Honlap: <http://www.vojvodinasume.rs>

